

Till Trafikförvaltningen

SIKO:s remissvar på " Tidtabellförändringar kollektivtrafik"

En befolkningsutveckling på kärnöarna är helt beroende av att skärgårdstrafiken inte försämras.

Sjötrafiken har även en stark koppling till besöksnäringens utveckling - besökare kommer huvudsakligen till öarna med hjälp av kollektivtrafik. Besparingar och försämringar inom skärgårdstrafiken gör därför att satsningar inom besöksnäringen får svårt att lyckas.

På en generell nivå vill vi återigen lyfta fram att vi ser det som viktigt att sjötrafiken utvecklas löpande, dvs gjorda upphandlingar med långa löptider får inte innebära "en död hand" över utveckling av sjötrafiken. Det måste finnas en utveckling kopplad till nya behov, till exempel ökat antal bofasta och deltidsboende på vissa öar, lokalt företagande (besökande, varutransporter, mm) och service (skolor, hälsovård, omsorg mm). En väl utvecklad sjötrafik bidrar till ökat kollektivt resande och stärker Stockholms karaktär som sjöstad, vilket vi ser som prioriterat. Satsningarna på besöksnäringen med Stockholms skärgård som ett av de viktiga besöksmålen måste backas upp av en sjötrafik som utvecklas och inte motsatsen – indragningar av anlop och linjer.

En utveckling av tonnage är prioriterad och det är mycket riktigt en av de tunga frågorna i utredningen om sjötrafikens långsiktiga utveckling fr o m 2025. Men även här är det viktigt att i dagsläget leva upp till de krav på tillgänglighet (vissa fartyg fungerar inte tillfredsställande för passagerare med funktionshinder) som funnits i upphandlingsunderlaget. Möjatraden trafikerades härom veckan av Gripen, ett 40 år gammalt fartyg med trång trapp som är omöjlig för rollatorer och barnvagnar. Det bor många äldre i skärgården och tillgänglighetskraven måste tas på allvar.

Även miljöhänsyn bör finnas med i den kontinuerliga utvecklingen och inte endast skjutas på framtiden.

Tillgängligheten påverkas även av bra information med god framförhållning och tillgänglighet till turlistor (inte minst för besöksnäringen) samt ett enklare sätt att boka vid turer som kräver förbeställning. Nuvarande upplägg som ENDAST ger information om aktuell trafik via app'ar är oacceptabelt. Den info man för närvarande hittar på hemsidan är "Vi har tills vidare inga tidtabeller publicerade..... Sök därför din resa i app'en helst samma dag som du ska resa. Det finns fortfarande äldre personer utan smartphones eller kanske någon bara bor där det är dålig mottagning – hur är detta tänkt? För att inte tala om hur effektivt detta lägger hinder i vägen för besöksnäringen, som ofta är småskalig i skärgården och därför med anpassningar kan fungera även i Corona tider, förutsatt att det går att planera resandet.

Som positivt vill vi framhålla Waxholmsbolagets agerande (frånsett bristen på turlistor!) kopplat till Corona pandemin som adekvat och handlingskraftigt. (begränsat antal passagerare ombord på varje båt av smittskyddsskäl).

En konstant basturlista bör finnas för hela året. Denna får sedan kompletteras beroende på säsongsmässiga behov.

”Hela resan” dvs ökande samordning kring land- och sjötrafik är ett viktigt perspektiv.

En bra turlista för sjötrafiken måste ha bra anslutningar till landtrafiken för att uppnå ett effektivt resande.

Sjötrafiken följer landtrafikens mycket korta sommartidtabell med kort giltighetstid från midsommar till mitten av augusti. En förlängning av sommarsäsongen, i form av en förstärkning av trafiken under andra hälften av augusti till gagn för fastboende, deltidsboende och besöksnäring behövs.

Sensommar och förhöst är en attraktiv besöksperiod i skärgården. Det finns för närvarande trader och sträckor som ej har daglig trafik under den perioden. Det är orimligt att besöksnäringen i skärgården inte skall backas upp av fungerande besöks-trafik under tiden 23/8 - 24/6.

Synpunkter på trafiken på specifika linjer och öar:

- Linje 14
  - En komplettering med en morgontur på söndagar från Möja (tabell 14B, kan även framhållas att Möja är en kärnö) – turen finns i vinterturlistan, men saknas i övriga turlistor.
  - Hemresa på fredagar för till exempel pendlare och gymnasieungdomar innebär hemkomst efter kl. 21, övriga veckodagar kommer man hem ca kl. 19. Det behövs en tur från replipunkten Sollenkroka vid 17-tiden.
  - **Oacceptabelt med indragning av trafik till bland annat Långvik** som är en knutpunkt för besöksnäringen – affär, café, cykeluthyrning, ny Sea Stop brygga för fritidsbåtar. Det är upprörande att en viktig brygga som Trafikverket just investerat miljoner för att renovera sedan skall få indragen trafik!
  - Förslaget att endast angöra **Möjaström** under höst, vinter och vartidtabeller och istället **köra buss 489 på ön är oacceptabelt** och kommer inte att fungera. Under vinterturlistan fungerar det, men besöksnäringen är aktuell även under höst- och vår turlistorna och bussalternativet är mycket negativt för besöksnäringen, likaså för ”stugfolket” som oftast har mycket bagage och behöver få komma till sin trafikbrygga.
  - Fritidsboende i **Dragedet** på västra Möja riskerar att bli helt utan trafik.
- **Tabell 24 Stockholm – Blidösundet** Se även bilaga med synpunkter från den lokala skärgårdsföreningen!
  - **Östanå färjeläge** är avstängd för trafik pga. bristande säkerhet. Bryggan utgjorde en viktig bytespunkt i norra skärgården mellan båt och buss och SIKO finner

det inte rimligt att man inte försökt hitta alternativ till detta. Möjligheten att resa mellan Blidö/Yxlan – området och Ljusterö påverkas också pga. detta.

- o **Wettersö** saknar fortfarande trafik mellan november och påskhelgen.

- **Tabell 28 Furusund – Gräskö – Rödlöga**

- o **Marö** bör införlivas i tabell 28 för att möjliggöra resor till kommuncentra (Norrtälje) över dagen. Om så önskas kan anrops styrd trafik vara ett alternativ. I dagsläget anlöps Marö endast den tid som Stockholm – Arholma har trafik. (sommarsamt söndagar på våren)
- o Trafiken sommartid har senaste året skötts med m/s Yxlan som är en isgående båt med begränsade fartresurser. Önskvärt vore att under sommaren ha en snabbgående båt på denna linje med få bryggor som kan korta restiderna, speciellt till Svartlöga och Rödlöga.

Trafiken i området som trafikeras av tabell 28 berör Blidö Frötuna Skärgårdsförenings medlemmar. Det finns många synpunkter där som berör skolbarnens resor, pendlarresor mm, men det uppfattas som alltför svårt att förstå hur formuleringarna i T21 skall tolkas och vilka förändringar det konkret innebär för deras öar och bryggor. Konkretisering och **dialog önskas!!**

- **Tabel 13 Boda – Södra Ingmarsö**

- o Vardagar under isfri period bör någon eller några turer gå öster om Gällnö, istället för idag västerom, och då möjliggöra anlop av **Galtholmen** och **Gällnönäs**.

- **2.3.8 Värmdö**

- o "Översyn av behovet att utföra kompletteringstrafik till Nämndöskärgårdens öar och områden vilka ligger utanför ordinarie WÅAB/SL-linjenät."
SIKO delar förvaltningens syn på att det finns ett behov av denna översyn och deltar gärna i detta arbete.

- **Björkviks brygga**

- o SIKO finner det märkligt att man väljer att inte återuppta trafiken till och från Björkvik efter det att bryggan reoverades. Nu är man i Nämndö skärgården helt hänvisad till Stavnäs. Om linjen skulle gå mellan Björkviks – Nämndö skärgårdens bryggor – Stavnäs kan varje tur användas både för resande från och till fastlandet vilket skapar fler resealternativ, större flexibilitet och kortare restider.

- **Landsort** Vi vill fortfarande ha en justering av båt- och buss (852) turlistorna så man slipper byta mellan pendeltåg vid Nynäsgård. Bytet bör ske vid Nynäshamns station vilket är mycket bekvämare för alla. Justeringen i turlistan gäller några få minuter. Nykomlingar har ibland svårt att hitta mellan buss och pendel vid Nynäs gård. Svårt för rörelsehindrade, personer med mycket bagage eller barn.

- **Linje 19 Dalarö – Huvudskär** Enligt rederiet är bryggan i gott skick och uppfyller kraven på tillgänglighet och säkerhet. Om trafiken läggs ner kommer även Skärgårdsstiftelsens vandrarhem (Tullhuset och Lotshuset) att drabbas hårt. Troligen kommer pågående virusattack att påverka turistnäringen i flera år och en nedläggning av vandrarhemmen på Huvudskär kommer att alvarligt skada denna viktiga turistverksamhet.
- **Linje 19 Stockholm – Utö** Den utökade sommartrafiken kommer att ha stor betydelse både för Ornö och Utö i dessa tider då stockholmarna kommer att söka sig ut i skärgården i utökad omfattning. Trafikförvaltningen bör uttrycka lika stort intresse för verksamheterna på båda öarna
- **Linje 19 och 20 Dalarö** – Ornö Ornö konstaterar förvaltningen att trafiken till Ornö kyrka och Lättinge planeras minska. Man argumenterar för att Ornö kyrka behöver sin trafik men nämner inte att Lättinge brygga är viktig för sitt närområde även om där inte finns affärsverksamheter i samma utsträckning. Däremot finns området kring Torsnäs och Björkö Sund som helt saknar bilväg och dit stugägare och även fastboende går genom skogen.
- Vidare bör **Kymendö** trafikeras dagligen eftersom öborna behöver komma till och från Dalarö dagligen för skolresor, handling mm.
- Buss 869 bör åter köra till Gullmarsplan. Nuvarande slutstation är direkt olämplig bland annat vad gäller tillgänglighet för rörelsehindrade. Bussen som har så få turer om dagen kan knappast göra vare sig till eller ifrån för trängseln vid ombyggnaden av Gullmarsplan.
- Bussen bör vidare få ytterligare en sen tur från Gullmarsplan då många arbetar sent.

Sammanfattningsvis vill vi också framhålla att SIKO ställer sig bakom de remissynpunkter som framförs från Skärgårdens Trafikantförening och från Mjaskärgårdens Företagarförening.

.....
Ulf Westerberg, ordf SIKO